

Styrdokument

Dokumentets namn: Diarienummer:

Remissversion – Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Typ av dokument: Version:
Plan 2

Beslutad av: Datum för beslut:

Framtagen av: Organisation/område

Ansvarig chef: Uppföljd:
Nasrin Bigdelou

Reviderad av: Reviderad:

Ansvarig för uppföljning/revidering: Följs upp:

Remissversion – Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Sammanfattning

Islamofobi och antimuslimsk rasism är ett allvarligt samhällsproblem som leder till omfattande negativa konsekvenser för samhället och den som utsätts. Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism beskriver hur Malmö stad arbetar för att motverka rasismen lokalt i Malmö. Arbetet är en del av stadens arbete för mänskliga rättigheter.

Arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism är hela stadens angelägenhet. Därför fastställs planen av kommunfullmäktige. Planen gäller för tidsperioden 2026–2029 och omfattar stadens samtliga nämnder och helägda kommunala bolag.

Malmö stads inriktningsmål för arbetet är:

- Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av islamofobi och antimuslimsk rasism i det lokala sammanhanget
- Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om islamofobi och antimuslimsk rasism.
- Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer
- Malmö stad främjar trygga uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga
- Malmö stad driver ett normförändrande arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism i samhället i stort.

Kommunstyrelsen har kommunfullmäktiges uppdrag att samordna och följa upp arbetet med planen. Alla nämnder och styrelser ansvarar för att upprätta handlingsplaner och genomföra insatser utifrån sina uppdrag.

Planen ska följas upp årligen men utanför den ordinarie uppföljningsprocessen.

Inledning

Malmö ska vara en stad för alla – en plats där varje Malmöbo har lika rättigheter och möjligheter oavsett bakgrund. Islamofobi och antimuslimsk rasism är ett allvarligt samhällsproblem som påverkar människors livsvillkor och hälsa. Utöver det mänskliga lidandet leder rasism även till omfattade samhällsförluster i form av outnyttjad kompetens, minskad tillit och försvagad social sammanhållning.

Islamofobi och antimuslimsk rasism kan ta sig många uttryck – allt från diskriminering, hatbrott och vardagsrasism till mobbning, strukturell ojämlikhet och brist på representation. Dessa uttryck samverkar ofta med andra former av utsatthet kopplat till exempelvis kön, ålder, religion, sexualitet eller funktionsvariation. Ett intersektionellt perspektiv är därför avgörande för att ett antirasistiskt arbete ska svara mot människors sammansatta erfarenheter och utformas på ett ändamålsenligt sätt.

Malmö stad har i enlighet med gällande lagstiftning– däribland barnkonventionen (2018:1197), diskrimineringslagen (2008:567) och lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196) – ett tydligt och omfattande ansvar att säkerställa trygghet och likvärdiga

rättigheter för alla Malmöbor. Arbetet mot rasism utgör en integrerad och nödvändig del av dessa uppdrag.

Rasism är inte bara en kränkning av mänskliga rättigheter, utan även ett strukturellt hinder för social sammanhållning, jämlikhet och demokratisk delaktighet. Det antirasistiska arbetet är således inte ett avgränsat eller tillfälligt projekt, utan ett grundläggande och tvärsektoriellt åtagande inom ramen för Malmö stads övergripande arbete för mänskliga rättigheter. Att arbeta mot rasism är också ett grundläggande uppdrag i förverkligandet av Agenda 2030.

För att stärka det lokala arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism har Malmö stad tagit fram denna plan. Planen gäller för åren 2026–2029. Planen är framtagen i nära samverkan med forskare på Malmö universitet och tillsammans med civilsamhället och Malmöbor. Planen omfattar fem inriktningsmål som tillsammans utgör en helhet i stadens arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism.

Begreppen rasism, islamofobi och antimuslimsk rasism

Islamofobi och antimuslimsk rasism är former av rasism. Inom forskningen finns olika definitioner av rasism, men gemensamt för de flesta är att rasism bygger på föreställningar om exempelvis etnicitet, religiös tillhörighet och ras. Rasism skapar och upprätthåller ojämlikhet mellan människor genom olika medvetna och omedvetna handlingar.

Rasism verkar på både individuell- och strukturell nivå, vilket innebär att den inte alltid är synlig med blotta ögat men finns i våra samhällsstrukturer. På strukturell nivå är den inbäddad i institutionella regler, normer och praktiker som systematisk missgynnar vissa grupper. Detta kan ske utan individuella intentioner, vilket innebär att rasism kan reproduceras även inom organisationer med uttalade jämlikhetsmål.

När det gäller rasism som riktar sig mot muslimer och islam, finns det flera olika begrepp och definitioner inom forskningen. Malmö stad har, utifrån aktuell forskning och i dialog med civilsamhället, valt att utgå från religionshistorikern Mattias Gardells definition av islamofobi:

”Socialt reproducerade fördomar om och aversion mot islam och muslimer, samt handlingar och praktiker som angriper, exkluderar eller diskriminerar människor på basis av att de är eller antas vara muslimer och associeras till islam.”

Denna definition tydliggör att islamofobi inte enbart drabbar praktiserande muslimer, utan även personer som förmodas vara muslimer eller som på annat sätt associeras med islam. Vidare betonas att islamofobi förekommer både på individuell och strukturell nivå. Vilket innebär att individer, grupper och organisationer kan utsättas för islamofobi och antimuslimsk rasism – direkt eller indirekt – enbart på grund av att de sammankopplas med islam.

Begreppet islamofobi ifrågasätts av vissa eftersom suffixet ”-fobi” kan ge intrycket att det handlar om enskilda individers irrationella rädslor, snarare än om rasistiska och diskriminerande strukturer. Därför föredrar en del att använda begreppet antimuslimsk rasism i stället. Malmö stad använder båda begreppen synonymt.

Islamofobi och antimuslimsk rasism: uttryck och konsekvenser

Islamofobi och antimuslimsk rasism kan ta sig många uttryck – allt från diskriminering, öppna fördomar, fientlighet och konspirationsteorier till hat och hot. Det är ett komplext och djupt rotat samhällsproblem som kan ta sig många olika uttryck och verka på flera nivåer samtidigt – både individuellt och strukturellt. Denna form av rasism är närvarande i alla delar av vardagslivet – på arbetsplatser, i skolor, på internet och i det offentliga rummet. Enligt forskning, bland annat från Diskrimineringsombudsmannen (DO), har det visat sig att personer med muslimska namn, eller som uppfattas vara muslimer, ofta har svårare att få jobb som motsvarar deras kvalifikationer, får lägre lön och har svårare att få bostad. Det är diskriminering som genomsyrar hela samhället och skapar konsekvenser på både individuell och kollektiv nivå.

I BRÅ:s rapport "Islamofobiska hatbrott" (2021:3) beskrivs konsekvenser av islamofobi i människors vardag, bland annat genom:

Psykiska och emotionella konsekvenser: Personer som utsätts upplever ofta chock, rädsla och oro efter att ha blivit utsatta för islamofobiska hatbrott. Dessa känslor kan kvarstå över tid och påverka individens välbefinnande.

Förändrade beteenden: För att undvika att utsättas igen förändrar vissa sina dagliga rutiner, såsom att undvika vissa platser eller tider på dygnet.

Överväganden om att flytta: En del överväger att flytta inom landet eller till andra länder för att undkomma den rasism de upplever.

Dold identitet: För att minska risken för diskriminering väljer vissa att tona ner sin muslimska identitet i olika sammanhang, exempelvis genom att inte bära religiösa symboler eller klädsel.

Minskad tillit till rättsväsendet: Många drabbade har låg tilltro till rättsväsendet, vilket leder till att hatbrott ofta inte anmäls.

Normalisering av rasism: När rasismen kommer från personer i den utsattas närmiljö, såsom kollegor eller grannar, kan det leda till att rasismen uppfattas som en normal del av vardagen.

Att uppleva en ständig risk att utsättas för rasism kan leda till det som kallas minoritetsstress – en långvarig och förhöjd stressnivå som drabbar personer i minoritetsgrupper till följd av strukturella ojämlikheter, stereotyper, föreställningar och återkommande kränkningar. Minoritetsstress kan ha allvarliga konsekvenser för både den fysiska och psykiska hälsan, även om den inte alltid är kopplad till direkta hot eller våld. Också subtila signaler om utanförskap bidrar till känslor av otrygghet och press.

Diskrimineringsombudsmannens rapport "Kedjor av händelser" (2016:2) lyfter också vikten av ett intersektionellt perspektiv – där flera diskrimineringsgrunder samverkar. Många som utsätts för antimuslimsk rasism upplever även diskriminering på grund av hudfärg, etnicitet eller härkomst. Dessa faktorer förstärker varandra och skapar komplexa hinder i människors liv.

En del av Malmö stads arbete för mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter är rättigheter som alla människor har bara för att de är människor. Att arbeta mot olika former av rasism är att arbeta för mänskliga rättigheter. Malmö stad har en Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Stadens policy för mänskliga rättigheter ger vägledning i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna på lokal nivå i Malmö stad

Policyn utgår från fyra vägledande principer. Principerna ska ligga till grund för hur Malmö stads verksamheter planerar, utför och följer upp sitt ordinarie arbete. De vägledande principerna är:

1. Malmö stad sätter Malmöbon i centrum och säkerställer individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning samt i analyser och beslut.

2. Malmö stad är tillgänglig för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställt bemötande, kvalitet och tillgång.
3. Malmö stad tillvaratar Malmöbornas kunskap och erfarenheter och ger dem möjligheter att ha inflytande i frågor och beslut som påverkar dem.
4. Malmö stad kommunicerar på ett transparent och inkluderande sätt om stadens verksamhet och om Malmöbornas rättigheter och möjligheter att utkräva dem.

Arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism vilar på stadens Policy för mänskliga rättigheter. Policyn fastställer de grundläggande principerna för hur stadens verksamheter ska säkerställa, skydda och främja mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. För att fördjupa och förstärka arbetet inom särskilda utvecklingsområden kan kompletterande planer antas av kommunfullmäktige – vilket är fallet med Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism.

Genom en plan sätter kommunfullmäktige målsättningar för arbetet inom ett utpekat utvecklingsområde. Denna plan utgör således en förstärkning av det rättighetsbaserade arbetet inom ramen för stadens policy för mänskliga rättigheter. Planen mot islamofobi och antimuslimsk rasism ska således förstås som en förstärkning av Malmö stads ordinarie arbete med mänskliga rättigheter – inte som ett avsteg från de vägledande principer som stadens Policy för mänskliga rättigheter vilar på. Det rättighetsbaserade arbetssättet utgör en bärande grund för arbetet och ska genomsyra planens genomförande.

Intersektionalitet – en grundläggande princip för stadens arbete mot rasism

Arbetet med planens inriktningsmål ska utgå från ett intersektionellt angreppssätt. Intersektionalitet tar hänsyn till hur olika sociala kategorier och maktordningar påverkar och i vissa fall förstärker varandra. För att Malmö stad ska kunna bedriva ett effektivt och verkningsfullt arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism krävs det att insatserna grundas i ett intersektionellt angreppssätt.

Intersektionalitet är ett analytiskt perspektiv som synliggör hur olika former av makt, förtryck och diskriminering samverkar och påverkar människors livsvillkor. Perspektivet innebär att man undersöker hur islamofobi och antimuslimsk rasism kan yttra sig och påverka människor på olika sätt. Det

handlar om att förstå att de som utsätts inte är en homogen grupp, utan individer inom gruppen kan befinna sig i skärningspunkten mellan flera olika diskrimineringsgrunder och förtryck – såsom kön, ålder, funktionsvariation, sexuell läggning och socioekonomisk bakgrund.

Fem inriktningsmål för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

För att skapa förutsättningar för ett sammanhållet arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism har fem inriktningsmål tagits fram för Malmö stads arbete. De fem inriktningsmålen ska förstås som delar av en helhet där stadens nämnder och helägda kommunala bolag arbetar tillsammans för att skapa gemensam förflyttning i arbetet.

Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av islamofobi och antimuslimsk rasism i det lokala sammanhanget

För att staden ska kunna bedriva ett effektivt och långsiktigt arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism krävs en fördjupad förståelse för konsekvenser och uttryck i det lokala sammanhanget.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

Studie av lokala uttryck av islamofobi och antimuslimsk rasism

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att kunna arbeta effektivt mot islamofobi och antimuslimsk rasism i Malmö krävs en fördjupad förståelse för hur den tar sig uttryck och vilka konsekvenser den får i människors vardag. Studien ger en kunskapsbas som kan användas för att utveckla insatser, arbetssätt och riktade åtgärder inom stadens verksamheter.

Kartläggningar och analyser för att möjliggöra riktade insatser

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Kartläggningar och analyser av utgör en central del för att synliggöra omfattning, identifiera mönster och riskfaktorer, samt formulera riktade insatser som svarar mot behov som finns inom staden.

Malmö stad har stärkt medarbetare och förtroendevaldas kunskap om islamofobi och antimuslimsk rasism

Kunskapshöjande insatser rörande islamofobi och antimuslimsk rasism för medarbetare och förtroendevalda är en viktig åtgärd för att synliggöra och motverka islamofobi och antimuslimsk rasism. Utbildningsinsatser bör inte

enbart fokusera på individuella attityder, vilket riskerar att förminska strukturella problem.

Kunskapshöjande insatser bör genomföras med fokus på rasismen olika uttryck -såsom diskriminering och hatbrott. Sådana insatser bör även inkludera utbildning inom rasismens effekter på individer och samhällen, såsom psykisk ohälsa, ojämlikhet och underrepresentation. För att utbildningsinsatserna ska vara verkningsfulla behöver dessa kopplas till genomförbara organisatoriska förändringar.

Eftersom föreställningar om bland annat etnicitet, religiositet och ursprung ligger till grund för att personer drabbas av islamofobi och antimuslimsk rasism, så är medvetandegörande om vithetsnormen en viktig del i arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Arbetet med att synliggöra och utmana vithetsnormen är centralt för att förstå hur rasism kan upprätthållas i organisationer trots jämlikhetsambitioner.

För att säkerställa kvalitet och förankring rekommenderas att arbetet sker i samverkan med forskare och sakkunniga inom området. Insatser ska utformas utifrån ett intersektionellt perspektiv och grunda sig i Malmöbornas erfarenheter av rasismen.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

Strukturer för organisatoriskt lärande och erfarenhetsutbyte inom området rasism etableras inom staden

Ansvarig: Kommunstyrelsen

En gemensam struktur för organisatoriskt lärande inom området rasism skapar bättre förutsättningar för erfarenhetsutbyte mellan stadens olika verksamheter.

Stadsövergripande utbildningsmaterial utvecklas

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att öka medvetenheten och skapa en gemensam kunskapsgrund inom staden behövs utbildningsmaterial. Materialet ska stödja långsiktig kompetensutveckling och bidra till att förebygga, upptäcka och hantera rasism – och specifikt islamofobi och antimuslimsk rasism – inom stadens verksamhetsområden.

Kunskapsstärkande insatser för medarbetare och förtroendevalda

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Verksamhetsspecifika insatser krävs för att säkerställa att medarbetare och

förtroendevalda har rätt kunskap. Genom kunskapshöjande insatser stärks förmågan att identifiera och bemöta islamofobi och antimuslimsk rasism i det dagliga arbetet.

Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer

Islamofobi och antimuslimsk rasism är ett komplext samhällsproblem som tar sig uttryck på både individuell och strukturell nivå. För att förstå och effektivt bemöta dessa utmaningar krävs en bred samverkan mellan många olika aktörer. Malmö stads arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism ska bygga på samverkan – både internt inom organisationen och externt med civilsamhället, trossamfund, Malmöbor, myndigheter, universitet och andra relevanta aktörer. Att utveckla samverkan och erfarenhetsutbyte med andra kommuner och myndigheter är också en viktig del i arbetet.

Delaktighetsprocesser ska präglas av ett intersektionellt förhållningssätt för att säkerställa att olika perspektiv och erfarenheter får genomslag i arbetet. Arbetet kan med fördel kopplas ihop med redan befintliga processer, aktiviteter och samverkansmodeller inom staden. För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

Utveckla rättighetsbaserat metodstöd för inkluderade delaktighetsprocesser för civilsamhälle och Malmöbor

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att säkerställa att Malmöbornas röster tas tillvara på ett strukturerat och meningsfullt sätt krävs gemensamma metoder för delaktighet. Metodstödet ska fungera som ett praktiskt verktyg för stadens nämnder och bolag i arbetet med delaktighetsprocesser.

Utveckla delaktighetsprocesser för Malmöbor och civilsamhället i arbetet

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

För att arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism ska vara relevant, träffsäkert och förankrat i Malmöbornas verklighet behöver det utformas i dialog med dem som berörs. Genom att utveckla delaktighetsprocesser skapas möjligheter för invånare och civilsamhällets aktörer att bidra med kunskap, erfarenheter och idéer, vilket stärker Malmö stads praktiska arbetet.

Tematiska samråd där Malmöbor och civilsamhälle sätter agendan

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag. Kommunstyrelsen samordnar arbetet.

Genom tematiska samråd där Malmöbor och civilsamhälle själva får

identifiera och formulera frågor som samråden ska fokusera på skapas en mer lyhörd, behovsanpassad och demokratisk process i arbetet.

Utveckla samverkan med akademi och andra relevanta aktörer i genomförandet av planen

Ansvar: Nämnder och helägda kommunala bolag

För att stärka både utförandet och kvalitén i genomförandet krävs samverkan med akademien, kommuner och andra sakkunniga aktörer. Detta bidrar till att arbetet vilar på vetenskaplig grund, följer aktuell forskning och utvecklas i takt med nya insikter.

Malmö stad främjar trygga uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i Malmö stads arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Barn och unga möter stadens verksamheter i många olika sammanhang – inom förskola, skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och kulturliv – och påverkas även direkt och indirekt av andra kommunala verksamheter och beslut. Det är därför avgörande att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv som tar hänsyn till hur islamofobi och antimuslimsk rasism påverkar barn och ungas livsvillkor.

För att arbetet ska bli verkningsfullt krävs metoder för delaktighet, med särskild hänsyn till barn och ungas rätt att komma till tals. Då barn och unga kan bära på flera olika erfarenheter av utsatthet eller diskriminering samtidigt, behöver arbetet ta sin utgångspunkt ur ett intersektionellt perspektiv. Ett intersektionellt förhållningssätt hjälper till att synliggöra dessa samspel och säkerställer att insatserna möter barns och ungas faktiska behov.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

Utveckla rättighetsbaserat metodstöd för att stärka barn och ungas delaktighet

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att säkra barn och ungas inflytande i arbetet krävs anpassade metoder för delaktighet. Metodstödet ska ge vägledning för hur Malmö stads verksamheter kan arbeta med delaktighet på ett tryggt, meningsfullt och rättighetsbaserat sätt, där ungas perspektiv tas tillvara i praktiken.

Utveckla former för inkludering och delaktighet av barn och unga i arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Malmö stad verksamheter behöver skapa möjligheter för barn och unga att bidra med sina erfarenheter och synpunkter i frågor som rör dem. Genom att utveckla inkluderande arbetssätt inom den egna verksamheten säkerställs att barn och ungas röster är en naturlig del av planerade åtgärder.

Malmö stad driver ett normförändrande arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism i samhället i stort

Ett normförändrande arbete innebär att utmana och förändra de föreställningar, beteenden och samhällsstrukturer som vidmakthåller rasistiska maktordningar. För att göra detta ska insatser också riktas externt, mot samhället i stort, i syfte att främja ett mer jämlikt och inkluderande Malmö.

Malmö stad ska arbeta utifrån ett främjande och normförändrande perspektiv, där synliggörande och representation är centrala delar. Ett viktigt inslag i detta arbete är att stärka Malmöbors civilkurage och medvetenhet om hur rasism kan bemötas i vardage. Genom att lyfta fram erfarenheter, goda exempel och metoder från stadens egna verksamheter kan Malmö stad bidra till kunskapsspridning och engagera fler aktörer.

Arbetssätt för att motverka islamofobi och antimuslimsk rasism i samhället i stort ska utvecklas med utgångspunkt i aktuell forskning och med beaktande av hur omvärldsläget kan påverka hur rasismen yttrar sig. För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

Utveckla ett kommunikationsnätverk för mänskliga rättigheter

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att stärka den interna lärandeprocessen och stadens externa kommunikation behövs en samordnad och enhetlig kommunikation av arbetet. Genom ett gemensamt kommunikationsnätverk för mänskliga rättigheter säkerställs att samma begrepp och budskap används konsekvent över hela stadens organisation.

Extern spridning av kunskap, erfarenheter och metoder

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Genom att aktivt sprida kunskap om och metoder för att motverka islamofobi och antimuslimsk rasism, samt visa på framgångsrika metoder och arbetssätt, bidrar Malmö stad till kunskapshöjning på området.

Främja civilkurage och öka kunskapen om minoritetsstress

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Genom att stärka anställda, förtroendevaldas och Malmöbors kunskap om minoritetsstress och vikten av att agera mot rasism och andra former av kränkningar, kan Malmö stad bidra till ökad medvetenheten om rasismens skadliga effekter.

Synliggöra erfarenheter, perspektiv och samhällsbidrag

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Islamofobi och antimuslimsk rasism kan bidra till att erfarenheter, perspektiv och samhällsbidrag osynliggörs i samhällsdebatten och i det offentliga rummet. Genom att synliggöra kan Malmö stad bidra till att motverka stereotypa föreställningar, stärka representation och främja ett normkritiskt förhållningssätt.

Ansvarsfördelning

Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism beslutas av kommunfullmäktige och gäller för perioden 2026–2029. Den omfattar hela Malmö stad, vilket innebär att nämnder och helägda kommunala bolag ska arbeta för att nå kommunfullmäktiges målsättningar på området. Planen ger en gemensam riktning för stadens arbete och kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

Roller och ansvar:

- **Kommunfullmäktige** beslutar om Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism och sätter därmed målen för stadens arbete.
- **Kommunstyrelsen** har det övergripande ansvaret att samordna, stödja och följa upp arbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättningar.
- **Nämnder och helägda kommunala bolag** ansvarar för att ta fram egna handlingsplaner och utveckla arbetet inom sina respektive verksamhetsområden. Stadens nämnder och helägda kommunala bolag ska även arbeta med delaktighetsprocesser för Malmöbor och vid behov delta vid årliga tematiska samråd.

Stadens nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet

Nämnder och helägda kommunala bolag ska under det första året (2026) av planens giltighetstid ta fram en handlingsplan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Handlingsplanen ska gälla under hela planens giltighetstid.

Handlingsplanerna ska baseras på planens inriktningsmål och resultatmål, samt anpassas till respektive verksamhetsuppdrag. Det är upp till varje verksamhet att planera hur och när arbetet ska genomföras för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål. Planens resultatmål är verktyg för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål och lägger en gemensam riktning i stadens arbete. Det är upp till varje nämnd och bolag att besluta om ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande.

Följande perspektiv ska ingå i handlingsplanerna:

- I handlingsplanen ska det framgå hur man arbetar med intern och extern kommunikation av arbetet som sker inom ramen för planerna.
- Ett barnrättsperspektiv och intersektionellt perspektiv ska särskilt uppmärksammas i de åtgärder som formuleras.
- Handlingsplanen och dess åtgärder kan med fördel kopplas an till redan befintliga strukturer och arbetssätt för att lägga grunden för ett långsiktigt arbete mot rasismen.
- Malmöbor ska aktivt inkluderas och göras delaktiga i arbetet.

Handlingsplanerna kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

Uppföljning

Arbetet kommer att följas upp årligen men utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess. Uppföljningen sker separat men kommer att planeras i tidsmässig anslutning till den ordinarie uppföljningsprocessen.

2026

Uppföljning fokuserar på att nämnder och helägda kommunala bolag antagit handlingsplaner.

2027 & 2028

En årlig uppföljning görs av nämnderna- och bolagens arbete i relation till kommunfullmäktiges satta inriktningsmål. Uppföljningen redovisas i en separat rapport varje år.

2029

En sammanfattande uppföljning görs av hela planperioden. Uppföljningen fokuserar på stadens samlade arbete och vilka resultat som uppnåtts under planens giltighetstid.

Referenslista

Brottsförebyggande rådet (2021) rapport "Islamofobiska hatbrott"

Diskrimineringsombudsmannen (2016:2) Kedjor av händelser: en analys av anmälningar om diskriminering från muslimer och förmodade muslimer

Forum för levande historia (2025) Om minoritetsstress

Gardell, Mattias (2011) Islamofobi. Leopard förlag, Stockholm.

Rädda barnen (2021) ""Vuxna- vad gör dom? Barns röster om rasism i skolan"